

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN
ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES

HUNGARIAN SCIENCE ABROAD
PRESIDENTIAL COMMITTEE

Tisztelt Olvasóink!

Jövőre lesz húszéves az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottsága. Az évfordulót a két évtizedes munkát bemutató kiadvánnyal készülünk emlékezetessé tenni, amelynek része a most már több mint öt éve megjelenő hírlevél is. Köszönjük, hogy egész évben figyelemmel kísérték, híreikkel gazdagították, észrevételeikkel, elismeréseikkel megerősítették hírlevelünket.

Áldott, békés karácsonyt, boldog új esztendőt kívánok mindannyiuknak.

Kocsis Károly elnök

ELISMERÉSEK, DÍJAK

Lovász László matematikust, az MTA elnökét **Gr. Mikó Imre-*emléklappal*** tüntették ki

Kolozsváron.

[Bővebben:](#)

Az MTA Kolozsvári Területi Bizottsága díjait kapták:

A **Tudomány Erdélyi Mestere** díjat **Murádin László** nyelvész, a Román Akadémia főkutatója, az MTA köztestületének külső

tagja;

a **Tudományközvetítés és a Tudományos Bíráló díját** **Wanek Ferenc** geológus, tudománytörténész, a Babeş-

Bolyai Tudományegyetem, illetve a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem korábbi tanára, az MTA köztestületének külső tagja;

Fiatalkutatói Díjat **Róth Ágoston** matematikus, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem oktatója,

illetve **Dézi-Benyovszki Annamária** közgazdász, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem intézetigazgató docense.

[Bővebben:](#)

Gr. Mikó Imre-*emléklappal* tüntették ki **Sipos Emese** gyógyszerészkutatót, a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem dékánhelyettesét, az MTA köztestületének külső tagját.

[Bővebben:](#)

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület **Jenei Dezső-díját** **Kelemen András** elektromérnök,

a Sapientia EMTE Műszaki és Humántudományok Karának dékánja kapta.

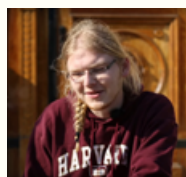
[Bővebben:](#)

Arany Kitűző kitüntetésben részesítették **Soós Anna** matematikust, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem

rektorhelyettesét, az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottságának tagját.

[Bővebben:](#)

Pro Scientia Aranyérmét adott át **Deritei Dávid** fizikusnak, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem végzett

hallgatójának Lovász László matematikus, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke.

[Bővebben:](#)

3. oldal

Pro Probitate-Helytállásért díjjal tüntették ki **Albert Sándor** gépészmérnököt, korábban a kassai

Műszaki Egyetem tanszékvezető docensét, a Selye János Egyetem alapító rektorát, az MTA köztestületének külső tagját.

[Bővebben:](#)

Médiakiválóság-díjat kapott **Egyed Emese** irodalomtörténész, a Babeş-Bolyai

Tudományegyetem professzora, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Szász Levente közgazdász, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem docense,

dékanhelyettes, az MTA köztestületének külső tagja, társszerzőivel elnyerte a Warsaw School of Economics és az Academy of International Business által szervezett **varsói nemzetközi konferencia legjobb tanulmányáért járó fődíjat**.

[Bővebben:](#)

Kiváló szótár díjat kapott az **Erdélyi magyar szótörténeti tár XIV. kötete**.

[Bővebben:](#)

A marosvásárhelyi származású, Hollandiában élő **Plájás Ildikó Zonga** antropológusnak

a Delta dialógusok című filmje a nagyszebeni Astra filmfesztivál **legjobb diákkilmje** címet nyerte el.

[Bővebben:](#)

Turczel-díjat kapott a felvidéki **Kiss László** orvos, orvos-történész kandidátus, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

SAPIENTIA
ERDÉLYI MAGYAR
TUDOMÁNYEGYETEM

A **BBC-FOUR bemutatta** azt a dokumentumfilmet, amely a modern élet algoritmusainak titkos szabályait (The Secret

Rules of Modern Living Algorithms) mutatja be, köztük a **Sapientia** Erdélyi Magyar Tudományegyetemen készült **algoritmus-táncokat**. Az újszerű megközelítés már korábban elnyerte az európai Best Practices in Education Award informatikaoktatási díjat.

[Bővebben:](#)

Az **Eötvös Loránd-féle** torziós ingához fűződő **dokumentumokkal** bővült az UNESCO **világemlékezet-listája**.

[Bővebben:](#)

KUTATÁSOK

Húsz új baktériumfajt tenyésztettek ki a *Sapientia* Erdélyi Magyar Tudományegyetem kutatási projektje során. Egyharmaduk felhasználható a káros vegyületeket tartalmazó szennyvizek tisztítására is.

[Bővebben:](#)

A csíkszeredai **KAM-** Regionális és Antropológiai Kutatások Központja a szakmai bázisa a **Helyi fejlesztés és innováció a székelyföldi rurális térségben** tematikájú programnak, amelynek keretében a rurális térségben zajló sikeres helyi fejlesztési programok társadalmi szerepét, innovációs funkcióját vizsgálják.

[Bővebben:](#)

A világ jelenlegi legnagyobb fúziós reaktorában, a nagy-britannia-i Culham Centre for Fusion Energy csapatának tagjaként dolgozik **Köllő Zoltán** fizikus azon, hogy a vészesen fogyó **hagyományos energiaforrások helyett más lehetőséget** találjanak.

[Bővebben:](#)

Fritz Beke Éva felvidéki vallástörténész, az MTA köztestülete külső tagja kutatási eredményeinek köszönhetően nyílt **kiállítás** a Komáromban szolgált **Pap Gábor püspökről**, a 19. századi keresztény-zsidó kapcsolatok előmozdítójáról.

[Bővebben:](#)

A **Vajdasági magyar irodalom – kontextusok – identitáskódok** című projekt keretében elért irodalom-, nyelvtudományi és művelődéstörténeti kutatások eredményeit mutatták be Újvidéken a tizedik Kontextus-konferencián.

[Bővebben:](#)

A somorjai Fórum Kisebbségkutató Intézetben elkészült a települési szintű adatbázis, amely a népszámlálási adatokat is tartalmazza 1880-tól 2011-ig.

[Bővebben:](#)

PUBLIKÁCIÓK

Szabadkán jelent meg **Huszka Árpád Kontra Ferenc írói munkássága** című könyve.

[Bővebben:](#)

A vajdasági Adán jelent meg **Hódi Éva** *Ha szóra nyitod ajkad...* Nyelv és nyelvművelés Délvidéken című kötete. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Megjelent a **Magyar–román oktatásterminológiai szótár** / Dictionar maghiar–român de terminologie didactică.

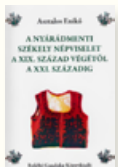
A kötetet **Fazakas Emese** és **Tódor Erika**, az MTA köztestületének külső tagjai szerkesztették.

[Bővebben:](#)

Megjelent **Balázs Lajos** *Menj ki én lelkem a testből*. Elmúlás és temetkezés Csíkszentdomokoson című monográfiájának II. bővített kiadása. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Megjelent **Asztalos Enikő** *A nyárádmonti székely népviselet a XIX. század végétől a XXI. századig* című könyve.

[Bővebben:](#)

Megjelent **Lőwy Dániel** *Az úri város zsidó lakosai*. A nagyváradi zsidóság története című könyve. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Amikor mindenki a háborús állapotok igája alatt roskadoz... Erdélyi menekültek a mai Szlovákia területén címmel jelent meg **L. Juhász Ilonának**, az MTA köztestülete külső tagjának a könyve.

[Bővebben:](#)

Megjelent **Fedinec Csilla** „A magyar szent koronához visszatért Kárpátalja” 1938–1944 című könyve.

[Bővebben:](#)

Megjelent a **Fórum Társadalomtudományi Szemle** 2015/4. száma.

[Bővebben:](#)

Megjelent az **Erdélyi Társadalom** nevű tudományos folyóirat Ifjúság és sport című, 2015/2. száma.

[Bővebben:](#)

Megjelent az **Erdélyi Társadalom** angol nyelvű 2015/3. száma Economic and Legal Aspects of Ethnic Diversity in Europe – a Focus on Transylvania címmel.

[Bővebben:](#)

Megjelent a kolozsvári **Korunk** folyóirat 2015/12. tematikus száma Karácsony – öröm – ünnep címmel.

[Bővebben:](#)

6. oldal

Televíziós beszélgetést nézhetnek–hallgathatnak meg a világhálón **a romániai magyar tudományosságról** az MTA Kolozsvári Területi Bizottsága vezetőivel.

[Bővebben:](#)

Összefoglalót nézhetnek–hallgathatnak a világhálón **A Magyar Tudomány Napja Erdélyben** rendezvénysorozatról.

[Bővebben:](#)

Összefoglalót olvashatnak a világhálón a **14. Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferenciáról** A tudás mint fény címmel.

[Bővebben:](#)

Interjút olvashatnak a világhálón **Horváth Kingával**, a neveléstudományok doktorával, a Selye János Egyetem Tanárképző Karának nemrég kinevezett dékánjával, az MTA köztestületének külső tagjával Szándékunk a jövő értelmiségének kinevelése címmel.

[Bővebben:](#)

Letölthetők a világhálóról a kolozsvári **Korunk** című folyóirat **2015. évi számai**.

[Bővebben:](#)

SZERVEZETI HÍREK

Kolozsváron november 19-én megalakult az **Erdélyi Magyar Értéktár Bizottság**.

[Bővebben:](#)

Korszerű **orvosi kutatóközpontot** avattak föl a 70 éves **Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetemen**.

[Bővebben:](#)

Megnyílt az újvidéki magyar diákközpont, az **Európa Kollégium**.

[Bővebben:](#)

Együttműködési megállapodást kötött a **II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola** és az **Eperjesi Egyetem**.

[Bővebben:](#)

Együttműködési megállapodást írt alá a kolozsvári **Protestáns Teológiai Intézet** és a komáromi **Selye János Egyetem** Református Teológia Kara.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

7. oldal

A kárpátaljai Nagymuzsalyban megalakult a **Narancsik Imre**

Kutatói Műhely, hogy levéltári források alapján Kárpátalja valós református egyháztörténetét tárja föl.

[Bővebben:](#)

A **Babeş-Bolyai Tudományegyetem** csatlakozott a **Refo500 projekthez**,

amelynek célja, hogy a reformáció 500 éves évfordulójának (2017) nemzetközi megünneplését előkészítse.

[Bővebben:](#)

RENDEZVÉNYEK

Nyelvi tájképek Baranyában és Szlavóniában címmel nyílt plakátkiállítás

Eszéken, hogy képet adjon a drávaszögi és a szlavóniai települések lakosainak vizuális nyelvhasználatáról.

[Bővebben:](#)

Hartel Tibor biogeográfus, a Sapientia Erdélyi

Magyar Tudományegyetem docense november 17-én az Európai Parlamentben tartott előadást **The CAP and wood-pastures from Romania** címmel.

[Bővebben:](#)

Közelítési és eltávolítási technikák – kultúrák, ha találkoznak címmel tartott előadást **Bodó Julianna**

kulturális antropológus, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem professzora, az MTA köztestületének külső tagja Budapesten, november 17-én.

[Bővebben:](#)

November 18-án Bécsben tartott előadást **Pesti Brigitta**, a Bécsi Egyetem Finn-Ugor Tanszékének adjunktusa **Az irodalmi mecenatúra kezdetei**

Magyarországon a 17. század első felében címmel.

[Bővebben:](#)

Magyarország Főkonzulátusa New York

November 19-én New Yorkban tartott előadást **Hamza Gábor** jogtudós, egyetemi tanár, akadémikus **The Constitutional System of Hungary as Reflected in the Fundamental law (Constitution) of 2011** címmel.

[Bővebben:](#)

A vallási, az egyházi és a lelkesi identitás aktuális kérdései címmel rendeztek nemzetközi tudományos konferenciát Királyhelmeceken november 19-20. között.

[Bővebben:](#)

8. oldal

November 19-20-án
Kolozsváron tartottak előadást
a Szegedi Tudományegyetem
történész oktatói,

Tóth Sándor László és **Kordé Zoltán**
A 9. századi magyar őstörténet fő
kérdései, rejtélyei, valamint **A magyar**
törzsszövetség honfoglalása és
a kalandozó hadjáratok, illetve

A középkori székely történelem néhány
problémája és A XV. századi Erdély
történetének néhány kérdése címmel.

[Bővebben:](#)

Az **Association for**
Slavic, East European
and Eurasian Studies november 19-22.
között tartotta meg Philadelphiában évi
rendes **találkozóját**, melyen számos
magyar történelmi előadás hangzott el.

[Bővebben:](#)

November 19-22.
között rendezték meg
a Madarasi Hargitán a nyolcadik **Erdélyi**
Vándoregyetemet, melynek témája:
Homogenitás, diverzitás.

[Bővebben:](#)

Szépség és matematika címmel
tartott plenáris előadást
Kolozsváron november 20-án,
A Magyar Tudomány Napja
Erdélyben fórumon **Lovász László**,
Wolf-díjas matematikus, az MTA elnöke.

[Bővebben:](#)

Háznevek és élettörténetek
volt a címe annak a rendez-
vénynek, amelyet A Magyar
Tudomány Ünnepe alkalmából tartottak
Alsóőrött november 20-án.

[Bővebben:](#)

November 20-21.
között tartották meg
Kolozsváron az
ICEBM 2015-öt (a második International
Conference on Economics and Business
Management).

[Bővebben:](#)

Nemzetközi
tudományos
konferenciát
rendeztek
Beregszászban november 20-21-én
A kommunizmus áldozatai,
rehabilitációs alternatívák Közép-Kelet-
Európában címmel.

[Bővebben:](#)

November 25-én **Gulag-Gup VI.**
A szovjet fogság Európában
címmel rendeztek konferenciát
Budapesten, amelyen több külföldi
magyar kutató tartott előadást.

[Bővebben:](#)

A kisebbségi tudományosság
akadémiai menedzsmentje
a Kárpát-medencében, különös
tekintettel az MTA Magyar Tudományosság

9. oldal

Külföldön Elnöki Bizottság tevékenységére címmel rendeztek műhelykonferenciát november 25-én Budapesten.

[Bővebben:](#)

Az első világháború és a görögkatolikus egyház címmel

rendeztek egyház-történeti konferenciát november 26-án – Beregszászban.

[Bővebben:](#)

mu

Ifjúság és sport a társadalmi változások és

kihívások tükrében címmel rendeztek műhelykonferenciát Kolozsváron november 27-én.

[Bővebben:](#)

Maros megye és Marosvásárhely történetéből címmel

tudományos ülészeket rendeztek

Marosvásárhelyen november 28-án A Magyar Tudomány Napja Erdélyben rendezvénysorozat részeként.

[Bővebben:](#)

Megmentett műkincsek címmel november 30-ától kiállítást rendezett és előadásokat tartott a Magyar

Képzőművészeti Egyetem Restaurátor Tanszéke Zentán.

[Bővebben:](#)

Magyar kutatók részvételével rendeztek konferenciát Bécsben november 30-december 2. között **Moderne Antisemitismen an den Peripherien Europa und seine Kolonien 1880-1945** címmel.

[Bővebben:](#)

Rituális szimbólumok a székely-magyar jelképkultúrában címmel

tartott előadást december 2-án Gyergyószentmiklóson

Balázs Lajos néprajzkutató,

a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem docense, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

December 3-án Kolozsváron tartott előadást **Forisek Péter** történész, a Debreceni Tudományegyetem docense, **Achilleus kultusza a Fekete-tenger vidékén** címmel.

[Bővebben:](#)

Bitay Enikő

anyagmérnök,

a Sapientia Erdélyi

Magyar Tudomány-

egyetem docense, az Erdélyi Múzeum-Egyesület főtitkára, az MTA köztestületének külső tagja december 3-án előadást tartott Budapesten **Tudományos kutatás – digitális gyűjteményfejlesztés** címmel.

[Bővebben:](#)

10. oldal

December 3-5. között **A tömegpusztító fegyverek non-proliferációja** címmel tartott kurzust Kolozsváron **N. Rózsa Erzsébet** közgazdász kandidátus, a Magyar Külügyi és Külgazdasági Intézet tudományos igazgatója.

[Bővebben:](#)

A Vajdasági Magyar Tudományos Társaság december 5-én Újvidéken tartotta meg **A Magyar Tudomány Napja a Délvidéken – 2015** elnevezésű konferenciáját **A szellemi alkotások társadalmi jelentősége és a magyar kultúra** címmel. A konferencián részt vett Vékás Lajos jogtudós, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke.

[Bővebben:](#)

December 7-én Marosvásárhelyen tartott előadást **Freund Tamás** agykutató professzor, akadémikus, az MTA alelnöke, a Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézet igazgatója **Cannabinoid actions in the brain: implications for learning and anxiety** címmel.

[Bővebben:](#)SAPIENTIA
ERŐSÉNY MAGYAR
TUDOMÁNYEGYETEM

Okos városok fejlesztési trendjei, lehetőségei. Tárgyak, emberek, kultúra címmel tartott előadást Marosvásárhelyen

december 9-én **Rab Árpád** kulturális antropológus, a budapesti Információs Társadalom és Trendkutató Intézet igazgatója.

[Bővebben:](#)

A regionális gazdaságtan kihívásai a Kárpát-medencében címmel nemzetközi tudományos konferenciát tartottak Szabadkán december 10-én. Fennállásának tizedik évfordulóját ünnepelte ezzel a Regionális Tudományi Társaság.

[Bővebben:](#)

Moravánszky Ákos, a zürichi Eidgenössische Technische Hochschule tanszékvezető építészet-elméleti professzora december 10-én Zürichben tartott előadást **Számítógépes fizikai szimuláció** címmel.

[Bővebben:](#)

Sikerstratégiák a Kárpát-medencében címmel rendeztek multidiszciplináris műhelykonferenciát Budapesten, az MTA Domus Házában december 10-11-én, amelyen részt vett Kocsis Károly geográfus akadémikus, az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottságának elnöke is.

[Bővebben:](#)

Válságok és konfliktusok a Közel-Keleten címmel tartott két előadást Kolozsváron

11. oldal

december 10-11-én **Rostoványi Zsolt** közgazdász, iszlámszakértő egyetemi tanár, a Budapesti Corvinus Egyetem rektora.

[Bővebben:](#)

Nyugati Hírlevél
független elektronikus újság
December 11-én **Az őssejtek csodálatos világa** címmel tartott előadást Bostonban **Nagy Nándor**

kutatóorvos, a Semmelweis Egyetem docense.

[Bővebben:](#)

A rendi nemzetekből modern nemzetek Erdélyben címmel tartott előadást Bécsben **Pál Judit** történész, a Babeş-Bolyai

Egyetem professzora, történelmi intézetének igazgatója, az MTA köztestületének külső tagja december 15-én.

[Bővebben:](#)

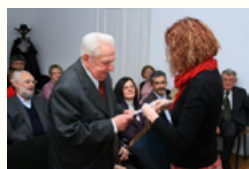

Kitalált középkor címmel tartott előadást a Virtuális Bolyai Egyetem keretében Kolozsváron december 15-én **Bánki Éva**

irodalomtörténész, az Eötvös Loránd Tudományegyetem és a Károli Gáspár Református Egyetem oktatója.

[Bővebben:](#)

A TUDOMÁNY SZOLGÁLATÁBAN

85. születésnapját ünnepelte **Murádin László** nyelvész, a Román Akadémia

főkutatója, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Életének 91. évében **elhunyt Csávossy György** mezőgazdasági kutató, szakíró, az Erdélyi Múzeum Egyesület tiszteleti tagja.

[Bővebben:](#)

Életének 86. évében **elhunyt Jakó Géza** amerikai magyar kutatóorvos, a Bostoni Egyetem professor emeritusa,

az MTA külső tagja.

[Bővebben:](#)

83 éves korában **elhunyt Szikura József** geobotanikus, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola rektora,

az MTA külső tagja.

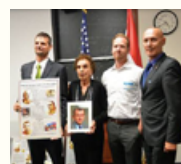
[Bővebben:](#)

Életének 79. évében **elhunyt Frühling János** belgiumi magyar orvostudós, rákkutató,

a Belga Királyi Orvostudományi Akadémia örökös tiszteletbeli főtákará, a Magyar Tudományos Akadémia külső tagja.

[Bővebben:](#)

Az idén elhunyt **Bejczy Antal** mérnök–fizikus professzora, úrkutatóra, a Marsjármű egyik

12. oldal

megalkotójára, a St. Louis-i Washington Egyetem robotika tanszékének volt vezetőjére **emlékeztek** az USA Nyugati Parti Magyar Tudósklubban. (Haláláról augusztusi hírlevelünkben számoltunk be.)

[Bővebben:](#)

Berényi János növény-nemesítő agrárkutató professzorra, az újvidéki Mezőgazdasági Kutató-

intézet tudományos tanácsosára **emlékeztek** Zentán, a Pro Scientia Naturae Alapítványánál. A Vajdasági Magyar Akadémiai Tanács elnöke, az MTA köztestületének külső tagja tavasszal hunyt el.

[Bővebben:](#)

Ribár Béla fizikusprofesszorra, a kristályszerkezetek kutatójára, a vajdasági magyar tudományosság kiemelkedő alakjára, az MTA külső tagjára **emlékeztek** Újvidéken.

[Bővebben:](#)

Fennállásának 70. évfordulóját ünnepelte a **Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem**.

[Bővebben:](#)

ÉVFORDULÓK, TUDOMÁNYTÖRTÉNET

A felföldi Kamánfalván született 260 esztendeje **Tomcsányi Ádám fizikus**, mérnök, egyetemi tanár, a pesti egyetem

rektora. Úttörő monográfiát adott közre az elektromosságtanról.

[Bővebben:](#)

A székelyföldi Bölönben született 210 éve **Bölöni Farkas Sándor utazó**, felfedező, a Magyar Tudós Társaság tagja.

[Bővebben:](#)

185 éve született a felföldi Veszelen báró **Mednyánszky Dénes geológus**, akadémikus, az Orvos- és Természettudományi Egyesület elnöke,

a selmecbányai akadémia igazgatója.

[Bővebben:](#)

A felföldi Iglón született 165 évvel ezelőtt **Posewitz Tivadar orvos, főgeológus**, többek között a Tatra kutatója.

[Bővebben:](#)

160 éve, Ungváron született **Mágocsy-Dietz Sándor botanikus**, növény-morfológus, fiziológus, egyetemi tanár, akadémikus.

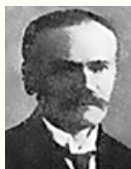
[Bővebben:](#)

A felföldi Gölnicbányán született ugyancsak 160 éve **Dirner Gusztáv Adolf szülészorvos**, nőgyógyász,

13. oldal

a budapesti Bábaképző Intézet igazgatója.

[Bővebben:](#)

155 évvel ezelőtt a felföldi Turdossinban (korábban Turdos) született **Róna Zsigmond meteorológus**, a Meteorológiai Intézet igazgatója, a Magyar Meteorológiai Társaság első elnöke.

[Bővebben:](#)

Szatmárnémetiben született 150 éve **Tóth István orvos**, szülész, nőgyógyász, egyetemi tanár a II. sz. szülészeti klinika igazgatója, a budapesti Orvosszövetség elnöke.

[Bővebben:](#)

Ungváron született 140 esztendővel ezelőtt **Timkó Imre agrogeológus**, a Földtani Intézet igazgatóhelyettese. Horusitzky Henrikkel együtt agrogeológiai térképet készített.

[Bővebben:](#)

Kolozsváron született szintén 130 éve **Reinbold Béla biokémikus**, orvos, egyetemi tanár, a szegedi egyetem rektora.

[Bővebben:](#)

A felföldi Selmecebányán látta meg a napvilágot 130 évvel ezelőtt **Pattantyús-Ábrahám**

Géza gépészmérnök, egyetemi tanár, akadémikus.

[Bővebben:](#)

125 évvel ezelőtt született a kárpátaljai Ungváron **Hevesi Gyula vegyészmérnök, közgazdász**, akadémikus, az MTA alelnöke, a Műszaki és Természettudományi Egyesületek elnöke.

[Bővebben:](#)

Kolozsváron született szintén 125 éve **Lechner Egon gépészmérnök**, a Budapesti Műszaki Egyetem professzora.

[Bővebben:](#)

A délvidéki Fehértemplom városában született 120 esztendeje **Batizfalvy János orvos**, egyetemi tanár, a szegedi szülészeti és nőgyógyászati klinika igazgatója.

[Bővebben:](#)

115 éve született **Telkes Mária** magyar–amerikai **biofizikus**, egyetemi tanár. A Nap energiájának hasznosításával foglalkozott.

[Bővebben:](#)

14. oldal

95 éves lenne a felföldi Komjáton született **Cornides István kísérleti fizikus**, a Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem tanszékvezetője.

[Bővebben:](#)**FELHÍVÁSOK**

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma és a Balassi Intézet **pályázatot** hirdet **fiatal határon túli magyar oktatói ösztöndíjra** a 2015/2016-os tanévben.

A jelentkezési határidő: január 11.

[Bővebben:](#)

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma és a Balassi Intézet **pályázatot** hirdet **határon túli magyar hallgatók és vezetőtanáraik** (tutoraik) részére.

A jelentkezési határidő: január 4.

[Bővebben:](#)

A Selye János Egyetem **Nemzetközi doktorandusz konferenciát** rendez 2016. április 9-én Révkomáromban.

A jelentkezési határidő: december 31.

[Bővebben:](#)

Nemes Nagy Ágnesről rendeznek **konferenciát** 2016 áprilisában Kolozsváron.

A jelentkezési határidő: december 31.

[Bővebben:](#)

Fölkerült a világhálóra az **Amerikai Magyar Tanárok Szövetsége** 2016. évi, **Migráció és emigráció** című konferenciájának felhívása.

A rendezvényre Washingtonban, április 28-30. között kerül sor.

A jelentkezési határidő: január 5.

[Bővebben:](#)

Angol nyelvű konferenciát rendez **Discourse, Culture and Representation II** címmel a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem és az Amerikai Magyar Tanárok Szövetsége április 15-16-án Csíkszeredában.

A jelentkezési határidő: január 15.

[Bővebben:](#)

Az **Amerikai Magyar Orvosszövetség ösztöndíjpályázatot** hirdet a 2016. évre.

A jelentkezési határidő: január 19.

[Bővebben:](#)

Brassóban rendezik meg a XVIII. **Bányászati, kohászati és földtani konferenciát** 2016. április 7-10. között.

A jelentkezési határidő: január 25.

[Bővebben:](#)

15. oldal

Az Erdélyi Múzeum-
Egyesület március
17-18-án rendezi meg
Kolozsváron a ***Fiatal
műszakiak XXI. tudományos ülészakát.***

A jelentkezési határidő: január 31.

[Bővebben:](#)

A XXIV. ***Nemzetközi
gépészeti találkozót***

a gépészeti kutatási eredményekről
2016. április 21-24. között rendezik meg
Déván.

A jelentkezési határidő: január 31.

[Bővebben:](#)

2016. május 20-án rendezik meg
Beregszászban a ***X., jubileumi
Kárpátaljai Tudományos
Diákköri Konferenciát.***

A jelentkezési határidő: március 17.

[Bővebben:](#)

Az ***Association for Slavic, East
European and Eurasian Studies***

(University of Pittsburgh).

2016. június 26-28. között az ukrainai
Lvivben (Lvov) az Ukrán Katolikus
Egyetemen rendez konferenciát Images of
the Other témában.

A jelentkezési határidő: január 6.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

16. oldal

Az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság hírlevele

2015/12. szám

*Felelős kiadó: Kocsis Károly elnök
Szerkeszti a szerkesztőbizottság.*

*1112 Budapest, Budaörsi út 45.
mtkhirlevel@titkarsag.mta.hu*

A hírlevél korábbi számai megtekinthetők
az MTA [honlapján](#).

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

Bélády László

(Budapest, 1928. április 29.)

*a Magyar Tudományos Akadémia
külső tagja*

Laszlo A. Belady was born as Bélády László Antal in Budapest, on 29 April 1928. He graduated from the faculty of Aeronautical Engineering of the Technical University of Budapest in 1950. “Upon graduation, almost all aeronautics graduates were drafted and became officers of the Air Force technical staff. After three years, I finally escaped military service, but even my civilian employment was the design of special equipment for MIG-15 fighter planes. It was during this time that I received my first patents. The 1956 revolution interrupted my new adventure-working towards an M.S. in electronics engineering. During the revolution, my friends and I planned for the new Hungarian aircraft industry and made serious attempts to contact Western

Laszlo A. (Les) Belady Bélády László Antalként született Budapesten 1928. április 29-én. 1950-ben repülőmérnöki diplomát szerzett a Budapesti Műszaki Egyetemen. „Diploma után a repülőmérnökök többségét besorozták, a Magyar Légierő műszaki tisztjei lettek. Három év elteltével végül megmenekültem a katonai szolgálattól, de polgári munkámban is a MIG-15 harci repülőgépek számára kellett egy speciális berendezést terveznem. Ebben az időben születtek az első szabadalmaim. Az 1956-os forradalom megszakította új kalandozásomat – villamosmérnöki MS-fokozatot akartam szerezni. A forradalom alatt barátaimmal az új magyar repülőgépipart terveztük, és komolyan próbálkoztunk kapcsolatot

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

II. oldal

firms. As the Russians returned, I and exactly one-third of my fellow aeronautics graduates left Hungary.” he recalled his memories at a meeting where he was honoured for his early work in 1991. Between 1956 and 1961 he was design engineer at FORD Werke in Cologne W. Germany, then – with the help of Theodor von Karman – he was employed as aerodynamics engineer at Avion Dassault in Paris.

In 1961 he and his family (his Hungarian wife and new-born son) applied for immigration to the US and arrived in New York in the same year. Between 1961 and 1984 he had several research and management positions at IBM Watson Research Center, concluding as Corporate Director of Software Technology and a two-year assignment at the Japan Science Institute (later Tokyo Research Laboratories) in Tokyo in 1983-1984. In 1984-1991 he was founding vice president and director of the software technology and advanced computer technology programs, of Microelectronics and Computer Technology Corp. (MCC), and founding Chairman and Chief Executive Officer of Mitsubishi Electric Research Center in Cambridge Massachusetts from 1991 to 1998. Then he was international consultant in information technology and research management. He held visiting professorships at the University of California at Berkeley, London University, University of Minnesota, New York

létesíteni nyugati cégekkel. Amikor az oroszok visszatértek, én és végzett repülőmérnök társaim egyharmada elhagytuk Magyarországot.” – idézte fel emlékeit 1991-ben egy találkozón, amelyen korábbi munkájáért elismerésben részesült. 1956 és 1961 között tervezőmérnökként dolgozott Kölnben a Ford Műveknél, majd – Kármán Tódor segítségével – repülőmérnökként alkalmazták a párizsi Avion Dassault Aeronautikai Műveknél. 1961-ben családjával (magyar feleségével és újszülött kisfiával) bevándorlási engedélyért folyamodott az Amerikai Egyesült Államokba, és még ebben az évben meg is érkeztek New Yorkba. 1961 és 1984 között különféle kutatói és vezetői beosztásokban dolgozott az IBM Watson Kutatói Központban, két évig a szoftver-technológiai részleg igazgatója volt, majd 1983-84-ben két évre kiküldték a tokiói Japán Tudományos Intézetbe (később Tokiói Kutató Laboratóriumok). 1984 és 1994 között alapító alelnöke és igazgatója volt az austini Mikroelektronikai és Számítógép-technológiai Társaság (MCC) szoftver-technológiai és fejlett számítógép-technológiai programjainak. 1991 és 1998 között a massachusettsi Cambridge-ben alapító elnöke és igazgatója volt a Mitsubishi Villamossági Kutatóközpontnak. Később nemzetközi tanácsadóként dolgozott az információtechnológia és a kutatómenedzsment területén. Vendégprofesszor volt a Kaliforniai

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

III. oldal

Polytechnic University, and the University of Texas. After his retirement he and his wife bought an apartment in downtown Budapest and he is spending much of his time in Budapest and Austin.

With the founders of the AnaLogic Computers Ltd. in Budapest (among them Tamás Roska, Ákos Zarándy and Csaba Rekeczky) he jointly founded Eutecus, Inc. (as a US controlled company) in 2002, where he is chairman emeritus.

Belady did early work in operating systems, virtual machine architectures, program behaviour modelling, memory management strategies, computer graphics, and data security. He co-designed and built the experimental M44/44X machine, the first computer with multiple virtual machine organization, and later participated in the design of the TSS-67, one of the earliest commercial time-sharing systems. In academic circles, Belady is best known for the OPT (or MIN) Page Replacement Algorithm, also known as the “Belady Algorithm”.

He has several publications. His paper on Virtual Memory Management became the Citation Index Classic in 1983 as the most referenced publication in computer software. He is board member of the Academy Industry Program of the US National Academy of Sciences. In 1980-83 he was editor-in-chief of Transactions on Software Engineering, the journal of IEEE (Institute of Electrical and Electronics Engineers).

Egyetemen Berkeley-ben, a Londoni Egyetemen, a New York-i Politechnikumban és a Texasi Egyetemen. Nyugdíjba vonulása után feleségével lakást vásároltak Budapest belvárosában, azóta idejének nagy részét Budapesten és Austinban tölti.

2002-ben a budapesti AnaLogic Computers Ltd. alapítóival (többek között Roska Tamással, Zarándy Ákossal és Rekeczky Csabával) közösen megalapították az (amerikai székhelyű) Eutecus Inc. testületet, amelynek emeritus elnöke. Az elsők között foglalkozott az operációs rendszerekkel, a virtuális memória architektúrákkal, a programviselkedés modellezésével, memória-menedzsment stratégiákkal, komputer grafikával és adatbiztonsággal. Társtervezője és építője volt a kísérleti M44/44X gépnek, az első virtuális gépi szervezetnek, majd részt vett a TSS-6, az egyik első időosztásos rendszer tervezésében. Akadémiai körökben leginkább a róla elnevezett „Bélády-algoritmust” ismerik.

Számos kiadvány szerzője. A virtuális memória rendszerekről publikált cikke 1983-ban a két évtized legtöbbet hivatkozott publikációja volt szoftver témában. Az Amerikai Tudományos Akadémia Akadémiai Ipari Programjának kuratóriumi tagja. 1980-tól 1983-ig az IEEE (Institute of Electrical and Electronical Engineers) Transaction on Software Engineering című folyóiratának főszerkesztője volt.

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

IV. oldal

He was awarded the IBM Outstanding Contribution Awards in 1969 and 1973 and the J. D. Warnier Prize for Excellence in Information in 1990. In 2003 he was awarded the John von Neumann plaque. In 1988 he became a fellow of the IEEE “for contributions to the design of large software systems” and in 2008 doctor honoris causa of the Technical University of Budapest. He is honorary member of the Hungarian Academy of Engineering. He is the leader of the Software Technology Forum, whose aim is to provide an insight into the most exciting results of the field. The sessions are organized by IEEE and the John von Neumann Computer Society (NJSZT) Forum and Club. In 1990 he was elected external member of the Hungarian Academy of Sciences in the Section of Technical Sciences.

Contact

EUTECUS Inc.
TX 78746 Austin, 5802 Cannonade Court
US
Tel.: +1 512 6598100
Fax: +1 512 3273591
E-mail: belady@eutecus.com

1969-ben és 1973-ban megkapta az IBM Kiemelkedő Teljesítményért adományozott díját. 1988-ban az IEEE tagja lett „a nagy szoftver rendszerek tervezése területén elért eredményeinek” elismeréseképpen. 1990-ben Warnier-díjat kapott. 2003-ban Neumann János emléklakettel tüntették ki. 2008-ban a Budapesti Műszaki Egyetem doctor honoris causa címet adományozott Bélády professzornak. Tiszteletbeli tagja a Magyar Mérnökegyesületnek. Szakmai vezetője a Szoftver Technológiai Fórumnak, amelynek célja, hogy betekintést nyújtson az adott terület legizgalmasabb eredményeibe. Az ülészakokat a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság és az IEEE szervezi. 1990-ben a Magyar Tudományos Akadémia külső tagjává választották a Műszaki Tudományok Osztályában.

Kapcsolat

EUTECUS Inc.
TX 78746 Austin, 5802 Cannonade Court
US
Telefon: +1 512 6598100
Fax: +1 512 3273591
E-mail: belady@eutecus.com

